

Kad radošums ir zvaigznēs ierakstīts...

Jau rakstijām, ka pagājušās nedēļas nogalē Engurē pulcējās daudz ļaužu. Kuplu apmeklētāju pulku hokeja notikumam bija piesaistījis sporta entuziasts Normunds Šērs, bet labi apmeklēts bija arī jaunās izstādes atklāšanas pasākums Saieta namā. Tur vienas Kitijas – Kitijas Švīgeres darbu – izstādi no-mainīja citas – Kitijas Strupes veikums.

Tā nav nejaušība

Kā vēlāk noskaidrojās, tā nav nejaušība. Izrādās, abas saista ne tikai radošums un kaislīgi aizrautīga darboties griba, – lapmežciemniece Strupe ir kandavnieces Švīgeres krustmāte un arī... vārda devēja. To, ka Kitija Švīgere Kandavā ir gluži kā indiešu simtroku dieviete, kam, kā šķiet, neviens darbiņš nav par grūtu un viņa tos arī pieprot, jau zinājām labi sen. Zinājām, ka ir izcila rokdarbniece, kafijas meistare, īstena latvju saimniece... Bet nu radās un arī nostiprinājās pārliecība, ka radošums, krāsu un formas izjūta, vēlme apgūt aizvien ko jaunu un arī ticība, ka darot ir apgūstams teju viss, acīmredzami abām Kitijām ir zvaigznēs jeb ģimenes genomā ierakstīts.

Gribējās, lai būtu kā nevienai citai

Iepazīstoties ar izstādē redzamajiem darbiem – gleznām, dekupāžām, kolāžām, bet visvairāk jau pečovorka tehnikā veidotajiem tekstila izstrādājumiem –, nekādi nespēj ticēt, ka to autori nav nekādas ar mākslu saistītas akadēmiskās izglītības... Sākumā darbu autore noliedz, ka bērnībā, jaunībā bijis kāds sakars ar mākslu, tad tomēr min, ka, jā, esot gan mācījusies Rīgas lietiskās mākslas skolā apģerbu modelēšanu, un šūt, izdomāt dažādus trūcīgo padomju laiku vienveidīgos apģerbu uzlabošanas knifņus vienmēr esot patīcis. Kitija stāsta: "Nu, piemēram, bija man tāds pavisam prasts džemperītis un skaists kabatlakatiņš. Es to uz pusēm, piešuvu pie džemperīša kā krādziņu, – un bija saposusies tā, kā neviena cita!" Vaicāta par studiju turpinājumu, K. Strupe vien liek nojaust, ka savulaik rīkojusies pārsteidzīgi, izvēloties citu ceļu. "Manuprāt, vecākiem tomēr daudz vairāk jāpievēršas bērnu un jauniešu nākotnes profesijas, skološanās izvēlēm, ne vienmēr jāatbalsta vi-

Magoņu lauks

FOTO - Ivonna Plaude

Kitija Strupe stāsta par savu aizraušanos

ņu ātrās idejas, visādas gribēšanas un negribēšanas."

Kad sākās pensijas gadi...

Savukārt par aizsākumu savam vaļaspriekam, kā pati to sauc, māksliniece stāsta: "Vis sākās tad, kad beidzās aktīvās darbības. Nu gribējās kaut kā realizēties. Ne tikai tā – dārzs, māja; māja – dārzs. Tā kā par mazu – gribas kaut ko radošu. Visu mūžu biju nostrādājusi tirdzniecībā, visu laiku bijusi kustībā, cilvēkos, un arī tobrīd nebiju gatava salikt rokas klēpī un nedarīt neko. Gāju uz kultūras namu, muzeju, vaicāju, vai nav kāds pulciņš, kur varētu savam priekam zīmēt, gleznot, apgūt vēl kaut ko māksliniecisku. Nu... nē, pieaugušajiem nekā neesot, vienīgi varot padarboties kopā ar bērniem. Nu ko es ar bērniem?!... Bet tad Zaķīšu pirtiņā, Lapmežciemā (sākotnēji kopš 2013. gada bērnu un jauniešu, nu visu iedzīvotāju vajadzībām strādājošs Die-

nas centrs. – Red.) ar pieaugušajiem sāka strādāt Olīta Gulbe, tad Līvija Brigita Pavlovska, nu – Nugzars Paksadze.

Zaķīšu pirtiņā tas sākās svētdienās, ļoti ģimeniski. Katru svētdienu mans desmitgadīgais mazdēls bija sacepis pankūkas (viņam ļoti patīk cept tās pankūkas!), un es priecīga – re, kur realizēt tās pankūkas! Es ar siltām pankūkām klāt, un mēs gleznojam. Tas sākums bija īpaši jauks. Ar katru mākslinieku bija savādāk, bet visi bija, ir interesanti. Tagad nu mums ir Nugzars Paksadze – vīrietis, dienvidnieks, ar savu temperamentu, ar savām, teikšu, kā ir, trakajām krāsām. Es te negribu tā aizrauties ar tiem vīriešiem daudz, bet īstenībā ir labi, ja kolektīvā ir vīrietis. Viņš satur visus kopā, lai nelaižam muļķi, lai lieku nerunājam, un vienmēr arī tā mazliet uzprišināties – vismaz matus saņemmējam... (smejas). Jā, bet, ja nopietni, tad Nugzaram ir cits stils, – viņš tā visu lielām vilcieniem, krāsām, bet man

Simts sarkanu rožu

patīk detaļas, visu tā sīki un smalki izzīmēt. Viņš jau reizēm tā kā iesmej – es zīmēju putniņus, spārniņus, knābišus – visu tā rūpīgi, tad Nugzars saka: "Nu ja, – tu vēl tās sēkliņas, tās sēkliņas, ko putniņi knābā, tā kārtīgāk izstrādā..." Bet man patīk komunicēt un patīk arī būt kopā ar meitenēm, dāmām. Faktiski man jau arī īpaši neinteresē tas rezultāts, man patīk darboties, un tāpēc arī ir svarīgas detaļas." Un jā, Nugzars esot ļoti sirsnīgs, gādīgs. Par to varējām pārliecināties visi pasākuma apmeklētāji – lai arī pats nebija varējis ierasties, mākslinieks dāvanai bija atsūtījis paša ceptus, ļo-ooti! garšīgus siera plāceņus ("piccas") hačapuri...

Paldies Eiropai un «Erasmus» programmai!

Tā Kitija Strupe aizsāk stāstu par darbošanos pašas tik iecienītajā pečovorka tehnikā. "Nu datumus jau neatceros, bet bija viena tāda «Erasmus» programma (Eiropas Savienības mobilitātes un apmācību programma. – Red.), kas aicināja visus uz dažādu jau-

nu lietu mācībām. Un mums Lapmežciemā gandrīz uz katra stūra bija paziņojumi un aicinājumi piedalīties, jo, lūk, tāda Ina Valtere no Sabiles mācīšot īpašu ārzemju tehniku.

Amerikā, Kanādā pečovorks ir ļoti populārs, bet mums, nu es nezinu, kā to nosaukt, – par kaut kādu lupatiņmākslu, tekstilmozaīku? Bet man ļoti iepatikās. Sākām likt tos gabaliņus, un tādas interesantas veidojās krāsas un kompozīcijas! Tā kā man patīk gleznot, tad domāju, ka šīs nodarbes papildina viens otru, jo kompozīcija, krāsu salikums – tas jau visiem darbiem svarīgs. Un jāteic, ka tieši ar tekstilijām saistās manas lielākās mākslinieciskās veiksmes. Arī pa izstādēm, tai skaitā ārvalstīs, ceļojūši tieši šūtie, ne gleznotie darbi. Daži vēl pirms kovida pat divus gadus bijuši ārvalstu izstādēs."

Lai arī strādājot, kad uznāk iedvesma un ir arī iespēja to darīt (nav darbības), darbu esot jau tik daudz, ka isti vairs neesot vietas, kur tos visus izrādīt, – tie stāvēt lielākoties mājās, maisos un somās.

Bet arī izstādē Engurē ir ko redzēt – gan košās magones, gan simts sarkano, bet tik dažādo rožu dekors. Skatītāju īpašu uzmanību piesaistīja arī no organizācijas atlikumiem veidotās glezniņas, skatu kartītes, pārļotās rokassprādzes, gliemežvāku dekupāžas... Brauciet – lūkojiet! Un atcerieties, ar visām prasmēm Kitija gatava dalīties, tai skaitā piedāvājot nelielas meistarklases. Interesēties Engures Saieta namā un Lapmežciema Zaķīšu pirtiņā.

IVONNA PLAUDE

Jādara, kamēr ir spēks un v

Aija Māliņa ir aktīva Smārdes pagasta amatiermākslas kolektīvu dalībniece un līnijdeju dejotāja, un, kad apdomājām, kuru cilvēku aicināt stāstīt savu iedvesmas stāstu, sapratām, ka viņa nu gan būs īstā. Pēc 11 darba gadiem izglītībā un tikpat – tiesu sistēmā, un vēl pēc 24 gadiem Valsts ieņēmumu dienestā, viņa savos 72 gados arvien ir aktīva darba tirgū – strādā par pedagoga palīgu Smārdes bērnudārzā. Un vēl... Aija deju līnijdejas, gūstot arī starptautiskus panākumus, un māca šo deju 20 citām dāmām, spēlē teātri, darbojas biedrībā «Sarma»...

Bet aizvadītā gada pašā nogalē **Aija un Armands Māliņi** nosvinēja 50 gadus, kopš tika izveidota viņu ģimene. Daudzos vaļaspriekos viņi abi ir kopā – savulaik Aija atbalstīja vīru automačos un rallijā, bet tagad Armands ir aktīvs līnijdeju līdzjutējs. Savukārt ceļošanā un teātra spēlēšanā abi iesaistās kopā. Tāpēc arī šajā sarunā, kas notika vēl pirms gadumijas, abu stāsti savijušies tā, ka atšķetināt ir teju vai neiespējami.

Viss sākās Kandavas pusē

– *Pie bildes sociālajos tīklos minēts, ka nākat no Kandavas...*

– Jā, esmu no Kandavas, bet dzimtas saknes no mammas puses aizved uz Latgali, bet no tēva puses – uz Talsu pusi un Kandavu. Mamma Veronika pēc Jelgavas skolotāju semināra beigšanas bija aizsūtīta uz Kāķišu bērnunamu par skolotāju. Tur iepazinās ar mana tēva māsu Ceciliju Ganiņu, kas viņu uzaicināja uz Kandavu, kur mamma bija bērnudārza un silītes vadītāja, bet vēlāk strādāja radiorūpniecībā par iecirkņa brigadieru. Kandavā viņa arī iepazinās ar manu tēvu Kārli, kas bija Kandavas apriņķa izpildkomitejas priekšsēdētājs, bet, kad izveidojās Tukuma rajons, – sagādes daļas vadītājs.

Es mācījos Kandavas vidusskolā direktora Jāņa Mučas laikā. Pirmo četru klašu audzinātāja bija Nellija Krēvica, bet līdz 11. klasei mūs aizvadīja audzinātāja Mirdza Lūkase. Skolas laikā ieguvu pieredzi praktiskajā darbā – kopā ar citiem vidusskolēniem gāju praksē radiorūpniecībā – lodējām, alvojām, strādājām ar presi. Jāsaka, ka Kandavā tolaik šai rūpniecībai bija ļoti liela nozīme.

Vidusskolu beidzu 1971. gadā, un pēc tam iestājos, kā toreiz sauca, Viļa Lāča Liepājas valsts pedagogiskā institūta Latviešu valodas un literatūras fakultātē. Mācījos neklātienē un paralēli strādāju par skolotāju.

– *Bija arī citi varianti?*

– Pēc vidusskolas bija visi dokumenti sagatavoti mācībām partijas skolā Lietuvā. Es nezinu, kāda es būtu, ja būtu aizgājusi pa šo ceļu, bet mani šī partijas līnija neinteresēja.

– *Un nonācāt Zantes astoņgadīgajā skolā.*

– Jā, jo padomju laikā jau izvēlēties nevarēja – kur skolu valde nosūtīja, tur bija jāstrādā. Es pat vienu dienu nostrādāju Grenču pamatskolā par fizikultūras skolotāju, bet pēc tam mani pārcēla uz Zanti, kur skolotāju vairāk vajadzēja.

Man bija audzināmā klase; bērniem mācīju arī darbmācību un mūziku – Kandavā biju beigusi arī mūzikas skolu. Uz vijoli neparakstījos, pie skolotājas Freimanas mācījos klavieres. Zantē nostrādāju četrus gadus, līdz atnācām dzīvot uz Milzkalni.

– *Tāpēc, ka apprecējāties...*

– Jā. Mēs abi ar Armandu vienu brīdi pat mācījāmies vienā klasē – viens otru labi zinājām. Tad bijām katrs savās mācībās, līdz kādā ballē Zantē atkal satikāmies un atjaunojām savu pazišanos. 1975. gada 31. decembrī apprecējāmies. Šo datumu izvēlējāmies tāpēc, ka biju apsolījusi brāli Aldi sagaidīt no armijas, lai arī viņš var piedalīties.

– *Ģimenē bijāt vairāki bērni...*

– Man bija trīs brāļi – Raitis, Māris un Aldis. Raitis izgāja Černobiļu, strādāja tur pašā epicentrā un ieguva invaliditāti, bet Māris ir skolotājs un joprojām Rīgā strādā divās skolās. Aldis vēl jauns aizgāja bojā.

– *Skatoties vecajos laikrakstos, 1976. gada «Komunistma Rītā» atradu līdzjutību saistībā ar brāļa Alda nāvi. Toreiz bojā aizgāja trīs cilvēki...*

– Tā bija autoavārija. Četri cilvēki no Kandavas radiorūpniecības agri no rīta devās pēc jaunas automašīnas, un uz Slokas ceļa ieskrēja armijas automašīnā, kas tur melnā tumsā bija apstājusies. Trīs cilvēki gāja bojā uzreiz, arī mans brālis, bet viens nomira pēc nedēļas. Tas notika 3. februārī, un tā sagadījās, ka tieši tai dienā braucām uz Sloku meklēt dāvanu mammai Veronikai vārda dienā. Mēs bijām pirmie, kas uzreiz pēc notikuma piebraucām avārijas vietai. Zaldāti teica, ka šoferis ir slimnīcā – zināju, ka brālim vajadzēja sēdēt pie stūres, un tai brīdī vēl bija cerība...

Armands:

– Bet tad viens zaldāts pienāca un teica, ka tam jaunajam puisītim bijusi tikai kāja lauza, bet viņš ir miris. Uzreiz sapratām, ka Aldis nebija pie stūres. Bet viņam bija slimā sirds, kas avāriju nebija izturējusi. Toreiz gan notikušais

Aija un Armands Māliņi 2025. gada nogalē

tika tā neglīti pagriezts, it kā Aldis būtu bijis pie stūres, jo kādu citu vajadzēja pasargāt...

Dzīve nāk ar jauniem piedāvājumiem

Aija:

– Kad vīrs dabūja darbu 5. Ceļu būvniecības rajonā (CBR), pārcēlāmies uz Milzkalni. Mums ierādāja dzīvokli tā sauktajā nabagmājā jeb «Atpūtās» pie Milzkalnes kapiem. Gadu tur nodzīvojām, tad pārcēlāmies uz blakus māju, kur sabijām līdz 1983. gadam, un tad mums piešķīra dzīvokli daudzdzīvoklī mājā. Es meklēju darbu Tukumā. Vispirms piedāvāja Tukuma 2. vidusskolas krievu plūsmā mācīt latviešu valodu, bet es atteicos, un tad sāku strādāt bērnudārzā «Vālodzīte». Kopumā pedagogijā nostrādāju 11 gadus. Pēc tam vienu gadu biju vadītāja Ozolpils kultūras namā – bija kādreiz arī tāds kultūras nams... Bet tad mana klases biedrene Ilze Gailīte, kas strādāja par notāri Tukuma tiesā, atgādināja manu skolas gadu sapni kļūt par juristi, un tā es nonācu tiesā, kur biju sekretāre.

– *Bijāt arī tiesu izpildītāja.*

– Jā, pēc tam biju tiesu izpildītāja un Tiesu izpildītāju kantora vadītāja. 11 gadus biju nostrādājusi, kad toreizējā Valsts ieņēmumu dienesta (VID) Tukuma rajona nodaļas priekšniece Jana Stoļarova par katru cenu gribēja mani pārvilināt pie sevis – viņai vajadzēja cilvēku, kas prot strādāt ar piedziņu. Tā 1997. gadā kļuva par Juridisko jautājumu piedziņas daļas vadītāju. Jau strādājot VID, pabeidzu Starptautisko ekono-

misko sakaru un muitas institūtu un vēlāk arī ekonomistus Rīgas Tehniskajā universitātē.

– *«Latvijas Vēstnesī» 2002. gada 28. janvārī bija rakstīts, ka konkursa nodaļas nodokļu parādu administrēšanas sektora galvenās nodokļa inspekcijas vadītāju iecelta Aija Māliņa.*

– Es to pat nezināju!

– *Droši vien darbs piedziņā – gan tiesā, gan VID – nebija tas patīkamākais?*

– No Tiesu izpildītāju kantora aizgāju tikai tāpēc, ka bija jāsāk vērst piedziņu pret pazīstamiem cilvēkiem. Konkrētā situācijā vienu ģimeni bija izmantojis negodīgs cilvēks, kura dēļ viņi visu pazaudēja. Es šo situāciju zināju, un man tas nebija pieņemami... Domāju, ka VID būs vieglāk, bet tur tāpat bija jāpiedzen parādi. Zināju, ka likums ir likums, bet reizēm bija jāpaskatās uz to visu arī no citas puses, jo ļoti bieži tais ģimenēs, no kurām vajadzēja piedzīt parādu, vairs jau nekā nebija... Un tad atņemt vienīgo ledušķapi vai televizoru...

Daudz labāk jutos, kad vēlāk varēju strādāt, attīstot piedziņas daļu – sakārtojot dokumentus, veidlapas...

– *Jūs arī daudzus gadus strādājāt Rīgā, jo VID nodaļu Tukumā likvidēja...*

– Rīgā sāku strādāt, vēl pirms nodaļu Tukumā likvidēja. 2007. gadā VID izveidoja pilnīgi jaunu piedziņas daļu un man piedāvāja vadītājas amatu. Tas vairs nebija darbs ar nodokļu maksātājiem, bet gan

ar piedziņas darbiniekiem – veidoju rokasgrāmatas, izstrādāju normatīvo aktu izmaiņas, veidoju atskaites. Bijām trīs darbinieki, bet tad izveidoja Nodokļu parādu piedziņas pārvaldi un Piedziņas procesa vadības un atbalsta daļu. Tad gan atteicos būt par priekšnieci, jo uzskatīju, ka šajā amatā jābūt juristam. Biju nerakstītā vadītājas vietniece. Bet jutu, ka darbs kļūst pasmags, jo jāsāk pārbaudīt savi darbinieki, viņu veiktās piedziņas darbības, tāpēc 2020. gada 12. martā, dienu pirms tam, kad tika izsludināta kovida karantīna, no darba aizgāju.

– *Cik gadus nostrādājāt?*

– 24. Aiziešana bija ļoti grūta – biju uzrakstījusi septiņus atlūgumus, bet mani centās pierunāt palikt, jo strādāju dažādās komisijās, darīju dažādus darbus un pildīju dažādus pienākumus. Bet laikam bija sajūta, ka jābeidz, tāpēc pateicu toreizējai ģenerāldirektorei Ievai Jaunzemei, ka ļoti gribu mājās... Galu galā es jau četrus gadus biju pensijā... Tomēr to īsto punktu pielika kovids, jo ierobežojumu dēļ vairs nedrīkstēju braukt vienā automašīnā ar citiem Rīgas braucējiem...

– *Tā vien šķiet, ka tā īsti pensijā nemaz neesat bijusi...*

– Vienu gadu tiešām mierā nosēdēju, bet pavisam negaidīti bija zvans no Smārdes bērnudārza – Dace Ziediņa, mana bijusi skolniece, kovida laikā bija mani ieteikusi kā skolotāja palīgu atvietošanu. Trīs reizes atteicu, bet ceturtajā reizē piekritu mēnesi nostrādāt... Pēc mēneša sagatavoju atvadu cienastu, pasēdējām,

arēšana!...

Prieks par zeltu starptautiskajās līnijdeju sacensībās – Aija Māliņa un viņas skolotāja Iveta Kalniņa

Teātra izrādē «Mildai 85» – Aija kopā ar teātra studijas «Kāre» aktieriem Sandru Martinsoni, Armandu Māliņu un Ivetu Šteinbergu

Baltijas ceļā kopā ar CBR-5 kolēģiem

man iedeva parakstīt papirus, kurus neizlasot parakstīju, un izrādījās, ka biju parakstījusies par pieņemšanu darbā... Tā šis mēnesis joprojām nav beidzies – savus bērņus pavisam maziņus paņēmu un 2026. gadā viņi aizies uz skolu.

– Jums gan ir dūša – pēc tik daudziem darba gadiem ar pieaugušiem cilvēkiem atgriezties bērnudārzā!...

– Lai gan, aizejot no skolas, biju apņēmusies nekad vairs tur nestrādāt... Tagad varu teikt, ka bērni ļoti uzlēdē. Man ir kolosāla grupa, kolosāli bērni, kas katru dienu demonstrē kaut ko jaunu. Arī fiziski viņi mani izkustina, un kustības ir vajadzīgas – retu mirkli varu apsēsties...

– Nebijāt domājusi atvērt, piemēram, konsultāciju uzņēmumu – jums ir gan izglītība, gan pieredze?...

– Man daudzi to ieteica, bet

laikam neesmu tik uzņēmīga un negribēju būt kaut kam vienam piesieta. Man patīk būt brīvai – dejot, teātri spēlēt, nodarboties ar rokdarbiem, grāmatas lasīt...

Līnijdeju pasaulē

– Runājot par vaļaspriekiem – vispirms bija līnijdejas.

– Jā, dejuju jau 24 gadus. Sāku 2002. vai 2003. gadā pie engurnieces Ainas Johanštāles, kas bija izcila skolotāja. Pēc tam no Rīgas brauca pieredzes bagātā Dzintra Rozīte. Bet viņa varēja mūs pamācīt tikai vienreiz mēnesi, un tad vadību uzņēmās Gita Sokolovska. Grupā «Crazy X» sākumā bijām ļoti daudz – vairāk nekā 19 dejotāji. Paralēli sāku dejot Rīgas kolektīvā «Kickin stars», kuru vada Iveta Kalniņa un kurā dejuju joprojām. Viņa arī mani sagatavo sacensībām.

– Kā jūs no kolektīva

nonācāt līdz solodejai?

– Pateicoties Gitai Sokolovskai. Bija mana dzimšanas diena, kad Gita teica: “Aija, saki “jā”!” Iebildu, ka nezinu, kam piekritu, bet viss kolektīvs sauca, lai saku “jā”, jo nekas sliktas tas nebūšot! Un tā uzzināju, ka esmu piekritusi piedalīties Latvijas mēroga sacensībās. Tas bija kāds 2007. gads, kad pirmoreiz startēju Rīgas kausa izcīņā. Un tā tas aizgāja – Rīgas kauss, Senioru kauss... Bet pirms trim gadiem Iveta Kalniņa ierosināja iesaistīties Pasaules līnijdeju asociācijas rīkotajās sacensībās arī ārpus Latvijas. Un arī tur bija labi rezultāti, tāpēc gadu no gada sāku startēt arvien augstākā kategorijā, līdz 2024. gadā Norvēģijā ieguva pasaules čempiona nosaukumu. 2025. gadā pasaulē nestartēju, jo negribēju vēl pāriet uz vēl smagāko “advancer” (pieredzes bagāto, speciālo) kategori-

ju, kurā jādejo 12 dejas. Bet biju sacensībās Dānijā, Beļģijā, Norvēģijā un Spānijā... 2026. gada februārī atkal viss sāksies no jauna; kā saka, Latvija atklāj pasauli – būs pasaules čempionāta pirmais posms Rīgā, pēc tam aprīlī sacensības Nīderlandē, tad Beļģijā un Spānijā...

– Armands brauc līdzi?

– Latvijā viņš ir šoferis it visur, jo kemperī ērti var salikt visus tērpus – gluži kā savā mājā, bet uz ārzemēm braukt diviem sanāk pārāk dārgi – viss pašam jāapmaksā, tāpēc arī strādāju, lai nopelnītu sacensībām.

– Tērpus šujat, pārkat?

– Gan šuju, bet tas izmaksā ļoti dārgi, gan pārku, jo katrai dejai ir vajadzīgs savs tērps. Tāpēc esmu priecīga, ja izdodas to nopirkt ar atlaidi. Esmu pasūtījusi arī no ārzemēm, jo, sasniedzot noteiktu līmeni, tērpam jābūt rotātam ar Swarovski kristāliem. Jo augstāks

līmenis, jo greznāks tērps. Jābūt gatavam dejot gan sporta, gan balles, gan ielas dejas, piemēram, *funky*. Prasības visiem vienādas – vai esi bērns, vai seniors, kam jau pāri 70... Bet es bez dejošanas nevaru!... Arī satikto cilvēku dēļ, kas nāk klāt, aprunājas un sauc mani par fantastisku sievieti. Briselē startēju kopā ar slavenu kalnu slēpotāju no Andoras, kas ir guvusi tik smagas traumas, ka dejošana ir vienīgais, ko viņa vēl var, lai arī līdz uzvarētāju pjedestālam viņa nokļūst tikai rūpus... Ar igauņu dejotāju Maiju Kivi (Maie Kivi) jau esam teikušas, ka droši vien mīrsim uz deju grīdas...

– Galvenais, ka veselība to ļauj!...

– Daktare teica – ja nedejotu, būtu ratiņkrēslā, jo man ir problēmas ar muguru – visi skrīmeļi atvērušies. Gadiem ilga sēdošais darbs ir muguru piebeidzis, bet deju treniņos un ar bērnudārza bērniem varu pamatīgi izkustēties.

– Jūs teicāt, ka jums ir arī savs līnijdeju kolektīvs.

– Jā, Smārdes kultūras centrā man ir kolektīvs «Mamma Mia», kurā dejo 20 dažāda vecuma dejotājas. Sākām kovida laikā Eiropas projekta ietvaros, un tobrīd bijām astoņas, jo lielākam skaitam pulcēties neļāva. Atceros, dejojām maskās. Pēc tam, kad aizliegumus noņēma, dalībnieču skaits pieauga. Un tā jau piecus gadus šo kolektīvu vadu, turklāt daru to bez maksas, jo, cik zinu, neesot naudas vadītāja atalgojumam... Sākumā teica – ja divus gadus nostrādāsim, varēšu cerēt arī uz algu, bet nu jau tie divi gadi sen garām... Paldies kolektīvam, kas mani vienmēr atceras Ziemassvētkos!

– Bet Smārdes pagastā, šķiet, jūs esat lielākais kolektīvs...

– Tā varētu būt.

Jādara, kamēr ir spēks un varēšana!...

►9. lpp.

Ar teātri – jau gadiem

– *Jūs abi ar vīru esat arī aktīvi teātra spēlētāji.*

– Tajā abi ar vīru sākām darboties jau tad, kad atnācām uz Milzkalni – tolaik tautas namā to organizēja Līga Cvetkova, bet teātri vadīja režisors Andrejs Migla. Atceros, vēl spēlēja maija Martini, Dzintars Vasiļevskis, Jānis Maršavs, Velta Straupmane un citi. Tas bija padomju laikā. Un pirms gadiem desmit sākām spēlēt teātra studijā «Kāre» pie režisora Aigara Gaigala.

– *Ko jums dod šis vaļasprieks?*

– Kopā būšanu. Mums ir jauks kolektīvs. Braucām ekskursijās pa Latviju, ir bijuši daudzi jauki pasākumi. Un, protams, tā ir arī iejušanās dažādās lomās.

– *Kādā pasākumā aizrautīgi spēlējāt sievieti, kurai jau 85...*

– Kāpēc ne?! Iestudējumā «Mil-dai 85» varēju no sirds izspēlēties, un visi kopā savu reizi arī par sevi pasmieties. Vecums – tā ir mūsu nākotne, un mēs nezinām, ne kādi būsim, ne kur būsim. Un – kurš piedzīvos šos 85?! Un, ja piedzīvos, vai mēs pazīsim viens otru?... Mums bija bijušas klases tikšanās; bija pagājuši jau 30 gadi, un vienu klases biedru tiešām nepazinu, bet tā bija tik jauka tikšanās...

– *Sanāk, ka visa nedēļa aizņemta...*

– Vienu brīdi mans grafiks bija tāds: pa dienu darbs, pēc tam pirmdienās teātris, otrdienās Rīgā dejojšana, trešdienās rokdarbu pulciņš biedrībā «Sarma», ceturtdienās dejas Rīgā, piektdiena, sestdiena bija brīva, bet svētdienās līdz 15.00 dejoju pie Antras Brēmanes Tukumā un atkal skrēju uz Rīgu. Tagad šis tas ir pamainījies, bet uz Rīgu braucu vēl arvien.

Kopā jau 50 gadus

– *Armand, no kurienes jūs esat?*

– Es arī nāku no Kandavas puses. Mamma Mirdza bija autostacijas priekšniece, bet tēvs šoferis, taču viņš noslika, kad biju tikai mēnesi vecs... Pabeidzu skolu, automehāniķus un sāku strādāt Tukuma lauktehnikā, bet pēc tam atnācu strādāt uz CBR-5 – biju autobusa šoferis, vēlāk strādāju uz rajonā lielākā autoceltna un pēc tam biju SIA «Šlokenbeka» darbnīcas vadītājs. Kad uzņēmums nopirka asfalta rūpnīcas Zilupē un Iecavā, es tās vadīju.

– *Droši vien sāpēja sirds, kad uzņēmums jau ar SIA «Strabag» vārdu beidza pastāvēt?*

– Ļoti. Gandrīz vai bija jākaunas, ka esi tajā strādājis... Mūsu paaudzei bija pavisam cita

Aija un Armands kāzu dienā 1975. gada 31. decembrī

attieksme pret darbu – mēs bijām uzņēmuma patrioti. Nebija tik svarīgi, cik naudu maksāja, bet galvenais bija padarīt darbu. Tagad, man šķiet, daudziem ir *pofig* par darbu, ka tikai nāk *ribuļi*... Es atceros vēl CBR-5 laiku, kad to vadīja direktors Kuzma Smirnovs. Viņš, starp citu, daudzus leģionārus paņēma darbā – Jāni Maršavu (senioru), Alfrēdu Lindenbergu un Zigurdu Valdmani. Par Zigi vispār bija īpašs stāsts – viņš karoja leģionā un bija saņēmis medaļu par Berlīnes aizstāvēšanu, bet, kad pēc dienas krievi viņu paņēma gūstā un iedeva šauteni, – dabūja medaļu par Berlīnes ieņemšanu. Viņš bija unikāls cilvēks! Daudzus gadus kopā strādājot, viens otru iepazīnām. Un tā ir arī ģimenē – tu jau to otru cilvēku zini, pazīsti, izproti.

– *Pieminējāt, ka apprecējāties 1975. gada 31. decembrī. Kāzas bija lielas?*

Aija:
– Lielas, vairāk nekā 100 cilvēku – draugi, radu daudz... Vedējos bija Ziedonis un Narcise Krauci no Rēzeknes. Kāzām paši visu izplānojām un centāmies sarūpēt – vecākiem naudu neprasiņām. Tā kā gandrīz pusgadu iepriekš pieteicāmies, tam bija laiks. Protams, liels atspaidis bija tas, ka man kā skolotājai paju sabiedrība «Zante» iedeva divus teļus un cūku, savukārt mamma palīdzēja sameklēt saimnieci, bet Armands brauca uz Palsmani pēc viņu garšīgā šampanieša. Kāzas svinējām Kandavas radiatoru klubā. Nu būs jau 50 gadu, kopš dzīvojam kopā. Šajos gados vēl astoņus pārus esam laulības dzīvē ievēduši – Slampē, Kandavā, Talsos, Bauskā un citur, un lielākā daļa

labi dzīvo.

– *Kā esat varējuši 50 gadus kopā nodzīvot?*

– Kad pagāja 25 gadi, vīrs teica – beidzot amnestija...

Armands:

– Cara laikā, kad vecāko dēlu iesauca armijā, bija jānodien 25 gadi. Tāpēc saku, ka man laulībā jau ir divi termiņi (smejas).

– *Kurš kuram piekāpjas?*

– Jāpiekāpjas tam, kam ir taisnība, un ne jau vienmēr sievai ir taisnība. Divas reizes esam pat pašķīrušies – vienreiz Kandavā – vārds pa vārdam, un gāju prom, un otrreiz sievai bija nepamatota greizsirdība...

– *Veselais saprāts uzvarēja...*

Aija:

– Jā, jo kuram negadās kādu asāku vārdu pārmit... Es novērtēju vīra atbalstu ikdienā un mājās. Viņš arī ir lielais ēst gatavotājs – es jau sen esmu no tā atteikusies. Turklāt šie ēdieni arvien ir pārsteigums – viņš noskata receptes internetā un eksperimentē. Armands spēja pat teātra meitenes izlutināt, ikreiz cienājot ar kādu plātsmaizi, bez cepumiem vai ko citu...

Armands:

– Kad ar brigādi strādājām ceļu būvē pa visu Latviju, taisīju vakariņas – zupas, citus ēdienus...

Svarīgi vienam otru atbalstīt

– *Turpinot par jūsu kopīgajiem vaļaspriekiem – jūs arī ceļojat, un tamdēļ pat kempieri nopirkāt.*

– Kempieri nopirkām pirms kovida. Ceļojām kopā ar bērniem un mazbērniem. Mums ir divi dēli – Rainers un Sandijs, un četri mazbērni – Rendijs, Raiens, Anrijs un Martins. Arī divatā esam dažādas zemes izbraukājuši, bet bez kempera.

1991. gada barikādēs – Aija un Armands kopā ar dēliem Raineru un Sandiju

Armands:

– Ar kempieri braucot, ir jāievēro nosacījums – ar to var braukt tik cilvēku, cik ir drošības jostu. Taču to var izmantot gulēšanai, kā arī tā virtuvi, tualeti, jo īpaši, ja pārējie brauc ar vieglajiem auto. Tūristu iecienītās vietās ir padomāts, lai šādus kempurus varētu apkalpot.

– *Jūs visu ko darāt kopā?*

– Jā, jau no tiem laikiem, kad 80. gados nodarbojos ar autosportu. Tad mani atbalstīja sieva, visur ar bērniem brauca līdzi.

Aija:

– Jā, mēs viņu tad bieži pa naktīm neredzējām, jo vīrs darbnīcās taisīja kartingu, volgu, smago mašīnu vai savu bagiju. Atceros, kā kopā gatavojāmies rallija sacensībām – toreiz leģendas bija pašiem jāpieraksta, un tad nu iesēdinājām puikas volgas aizmugurē un braucām – Armands sauc likumus un citas īpašas vietas, un es rakstu. Divreiz tā izbraucām, un trešajā reizē jau lasīju leģendu un Armands brauca. Kopā sacensībās izbraucām pa Latviju un visu plašo PSRS.

– *Kādi bija rezultāti?*

Armands:

– Vienu gadu biju Baltijas čempions bagijos, bet kartingā un rallijā kopā ar Valdi Konoņu izpildījām sporta meistara kandidāta normatīvu.

– *Jūs arī fotografējat. Bijāt arī barikādēs.*

– Kad sākās juku laiki, iestājos Latvijas Nacionālajā neatkarības kustībā, kas organizēja Pilsoņu kongresu; veidojām sarakstus, lai varam reģistrēt pilsoņus. Kad sākās Tautas fronte, mani iecēla par uzņēmuma LTF nodaļas priekšsēdētāju. Kad bija lielais mitniņš Rīgā, ar manu spor-

ta autobusu braucām uz Rīgu un pēc pasākuma, kurā izskanēja aicinājums veidot barikādes, mēs jau bijām gatavi Rīgā palikt. Aizbraucām pie Roberta Millera, kas organizēja televīzijas torņa aizsardzību, un šo autobusu nolika vienā krustojumā, lai tad, ja krievi brauktu ar bruņumašīnām, viņi nekur tālāk netiktu. Un jau naktī sāka braukt tehnika no malu malām. Tā mēs nosēdējām tur visu to nedēļu. Autobuss palika uz vietas, bet cilvēki mainījās. Šoferis Ziedonis Hohfelds pieveda pusdienas, pēc tam atbrauca Edgars Āboliņš ar savu autobusu.

Aija:

– Mēs ar bērniem braucām uz barikādēm ciemos pie Armanda. Bijām tur dienā pirms apšaudes, atceros – vecākais dēls gribēja palikt, bet es neļāvu... Esam arī Baltijas ceļā piedalījušies, Armands tagad arī uz Ukrainu brauca...

Armands:

– Nevarēju palikt malā – aicināja šoferus, un es atsaucos. Kara sākumā vedu humāno palīdzību uz Ļvivu, bet atpakaļ cilvēkus un dzīvniekus. Toreiz Polijā aiz žogiem vēl bija tie milzīgie bēgļu pūļi, kas gaidīja, kamēr viņus kāds aizvedīs uz drošāku vietu. To skatu atceroties, arvien sirds sažņaudzas, jo sākumā nebija ne teļšu, ne nojumu...

Aija:

– Par Ukrainu visu laiku ir jādomā, un par tām divām lielvarām, kas to grib sadalīt un par cilvēkiem nedomā. Mums pats galvenais, lai pasaulē valdītu miers – gan pie mums, gan Ukrainā, lai visiem būtu veselība un satība!

AGITA PUČĪTE

Projekts tapis par valsts budžeta līdzekļiem sadarbībā ar laikrakstu «Saldus Zeme», «Druva», «Stars», «Rīgas Apmiņķa Avīze», «Rīgas Vilņi» un žurnāla «Patiesā Dzīve» izdevniecībām.

MAF
Mediju atbalsta fonds